

Gondolatéb-
resztőnek készült ez
az írás. Nem tartalmaz konk-
rét ötleteket, növényfajta-javasla-
tokat, kertépítési megoldásokat. A cé-
lom az volt, hogy gondolkodjunk el a
kert, és kicsit kitágítva a természet fon-
tosságán, sokszínűségén. Azon, hogy
mennyivel többet jelenthet nekünk
egy kert, ha tudatában vagyunk an-
nak a sokrétű hatásnak, amivel
jöllétünket szolgálja. Vi-
gyázzunk rá!

A KERT HANGJAI

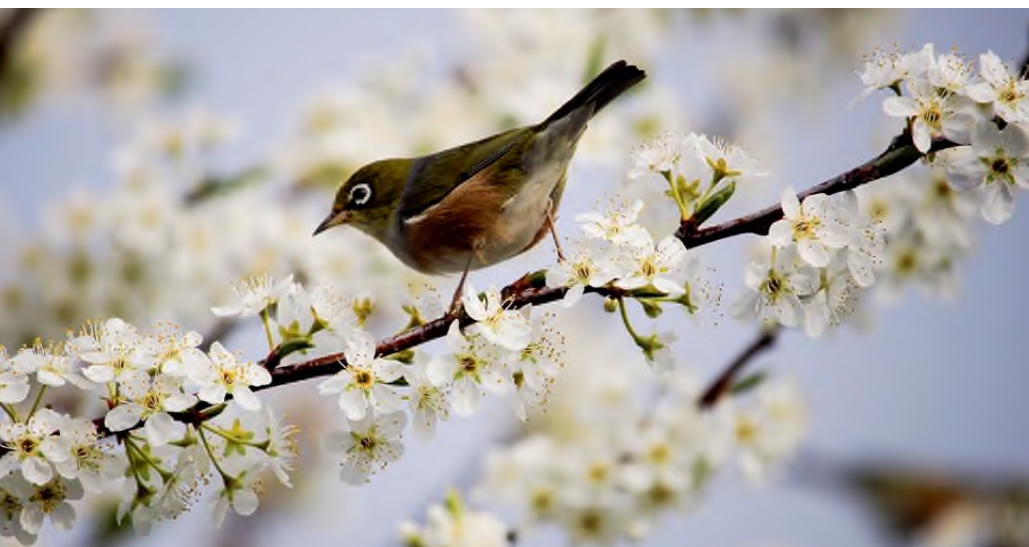
Minden évszagnak megvannak a jellemző hangjai. Hangja van a kert tavaszi ébredésének, a nyár melegének, az őszi időszak lombhullásának, és a tél havas fehérségének is. Egy kertben akkor érezhetjük igazán jól magunkat, ha észrevétlenül minden érzékszervünkre hatással van: ha a színek, a fények, a formák összhatását a hangok is kiegészítik.

A madarak és méhek hangja

A kert madarak és méhek nélkül élettelen. Van még más kis lakója is egy kertnek a föld alatt, és a föld feletti árnyas farakásokban, de az igazi élmény sokak számára a madarak

hangja. Csalogassuk hát a kertünkbe és lásuk vendégül őket olyan növények ültetésével, melyek sűrű ágai között fészkelni tudnak, vagy olyan őszi, téli színes, lédús terméseket nevelnek, ami a táplálékuk. Nem minden madár énekel, és amelyik igen, az is in-

kább tavasszal, a párkeresés időszakában. A madárénekek legfontosabb szerepe a táplálkozási terület kijelölése és megtartása. Ha ez a mi kertünkre esik, fogadjuk örömmel. Manapság sok szó esik a méhek és más beporzó rovarok fontosságáról. Nélkülük nincs gyümölcsstermés, jelenlétük nélkülözhetetlen sok dísznövény virágának beporzásához is. Ültessünk hát minél többféle virágzó évelőt és cserjét, hogy a méhek is megérkezzenek a kertünkbe. A nagy gyepfelületekből csak akkora részt tartunk meg monokultúrás füves területként közvetlenül az épület, a medence vagy a terasz közelében, amit rendszeresen használunk, a többit vessük be vadvirágos fűkeverékkel. Szép látvány a sokszínű virágmező, annak sokféle illata, és a közöttük repkedő méhek hangja. A vadvirágos fűkeverékektől ne várjunk szabályosságot, a természetes rétek hangulata jelenik meg a kertben – a hozzájuk tartozó beporzókkal együtt. Egyes méhfajokat rovarhotelek kihelyezésével is segíthetjük.

A szél hangja

A szél hol csak finoman, hol éppen viharosan, de mindig játszik a növényekkel. A finom zizzenések, vagy az ágak, gallyak recszenése mind felhívja valamire a figyelmünket. Ha szeretjük a levelek mozgásának a hangját, akkor érdemes vékony, könnyű levelű díszfűveket, cserjéket, és sűrűn lombos fákat is ültetni. Egészen különleges élmény a több méter magasra nőtt bambuszszárak és -levelek hangja, amikor a szél egymáshoz dörzsöli őket. A japán díszfűvek 1,5-2 méter magas, sűrűn leveles bokrait könnyen mozgatja a szél. Érdemes megfigyelni a csörgőfa, a császárfa vagy a mák megszáradt termésének hangját is, ahogy a szél erejének köszönhetően összekoppannak. A fák közül például a nyírfák, a juharok, a fűzfák levelei mozognak és zizzennek könnyen a szélben. A lehullott falevelek közötti séta finom zaja már az őszt idézi. A tél egyik hangja pedig, amikor a léptünk alatt megroppannak a megdermedt fűszálak egy fagyos reggelen.

A víz hangja

Nem véletlen, hogy a kertekben évezredek óta jelen van a víz, ahogy a természetnek is része. A patakok, a víz-esések, a szökőkutak keltette hangok a szemlélődés nyugodt világába repíthetik a közelben tartózkodókat. A változatos formájú és hanghatású források, kis zuhatagok, a sziklák és kövek között kanyargó patak csobogása mindenki számára élmény az év minden időszakában. Jó, ha a vizes elem a kertnek azon a részén van, ahol a legtöbbet tartózkodunk. Kellemes érzet, ha a házba megérkezésünkkor fogad bennünket a víz hangja, ezért tegyük csobogót a bejárat közelébe is.

A fülünk és a hangok

Közel négyszázféle hangot képes az emberi fül megkülönböztetni, melyek közül a legmélyebb 20 Hz, a legmagasabb, még hallható hang 20 000 Hz körüli. A hangmagasságot a hang frekvenciája jelzi. Ha nagyobb a frekvencia (hertz, Hz), magasabb a hang. A fülünk nem hall mindent egyformán. A beszéd, az ének és a zene hangjaira a legérzékenyebb a fülünk, melyek a 300-3000 Hz tartományba esnek. A hang terjedéséhez közvetítő anyagra van szükség, ez leggyakrabban a levegő. Ha nincs közvetítő anyag, nem halljuk meg a hangforrás rezgését. Ahogy az ember öregszik, a hallása is gyengül. Először a legmagasabb hangok – köztük a madárdal és a csengő – érzékelése csökkenhet.

A léptünk és a kerti munka neszei

Amikor léptünk alatt a kerti úton megmozdul a kavics, a kőzúzalék vagy a fakéreg, ahogy kis darabkái egymáshoz csiszolódnak, abból is hang keletkezik. Más hang, más zene jön létre, amikor a kavicsos úton sétálunk, és mást hallunk, amikor a gyepes ösvényen haladunk. Csenedesdjünk el néha, és csak figyeljünk.

Hangja van annak is, amikor a kertben dolgozunk. Általunk létrehozott hang a megszövellő csattogása, a kapa és az ásó súrlódása munka közben a földdel, vagy éppen amikor őszzel összegereblyézzük a lehullott lombot, majd amikor havat lapátolunk télen. Ezekhez a komoly fizikai munkákhoz pedig saját erőteljes lélegzetvételünk, lihegésünk is jelen van. Ez mind-mind a hangok világába vezet bennünket.

Megyesi Éva